

EDINOST

GLASILO
POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Stane 4 nvč.

Telefon št. 870.

V edinosti je moč!

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljskih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gl. 21—
Za samo večerno izdanje „ 12—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejšje vesti.

Dunaj 3. Zaupniki liberalnih dijakov na Dunaju so se izrekli proti temu, da bi se njih tovariši, ki so častniki v rezervi, pozvali, naj položijo svojo čast.

Washington 3. Vojni oddelek je nabavil vojnih ladij za prevažanje vojaštva, namenjenega za invazijo Kube. To transportno brodogojstvo sestoji iz 30 ladij, ki bodo mogle prevesti 30.000 mož.

New-York 3. Iz Port Antonio došle vesti pravijo, da dinamični križar »Vesuvius« odide v Santiago de Cuba, da poruši mine, ki so položene ob urodu v pristanišče. Ko bode storjeno to, potem se le vstopi brodogojstvo admirala Sehleya v pristanišče.

San Francisco 3. Druga ekspedicija na Filipine odide dne 10. t. m.

Havana 3. Topnjače, ki so spremljale ladije, ki so vozile živila v Cienfuegos, so opazile na obali zaliva gručo ustašev. Topnjača je jela streljati na ustaše. Poslednji pa so hitro razvili belo zastavo ter so izjavili, da oni so Kubanci ter se ne udajo sicer, vendar pa nočejo sovražno postopati proti Špancem.

Havana 3. Na povelje generalnega kapitana Blanco so bili poročevalci angleških novin izpuščeni na svobodo.

Brat bratu!

Izvrstno in zares v duhu svojega imena uređovani list »Slavia«, izhajajoči v Olomueu na Moravskem kakor sobotna priloga »Novich Selských listů«, je prijavil pod naslovom »Slovenci« nastopni izborni uvodni članek:

»Slovenci so najljubšim predmetom za napadanje se strani sovražnikov Slovanstva. Z dveh strani od dveh kulturnih narodov obkoljeni, nahajajo se ostanki nekdanj tako močnega panonsko-slovenskega plemena v jako težkem stanju. Samo naprežanjem vseh sil moglo se je slovensko prebivalstvo Štirске, Koroške, Kranjske in Primorja (Gorice, Trsta, Istre), katero šteje nekaj čez milijon duš, vzdržati do danes.

Razmere so v vsaki deželi povsem drugačne. Med tem, ko se Slovenci v Kranjski z vsemi silami morajo truditi, da bi si težkim trudom ohranili pridobitev svojega obstanka, mora Slovenec v Štirski in Koroški, kakor tudi Slovenec v Primorju za svoj obstanek še-le bojevati se. Tlačenje Slovencev v njihovem plemeni, v historijski domovini, v Koroški, je že prešlo v prislovico. Kako zatirajo Slovence v Štirski, o tem imamo v dobri pameti stvari, ki so se dogajale o vprašanju gimnazija v Celji. In v Kranjski? Tam se imajo Slovenci kaj braniti, da ne bi sovražniki slovanstva uveli v njih zopet svojo krivično in brutalno nadvlado. Najhujše pa je za Slovence v Primorju, kjer imajo dovolj posla z brezobzirnimi italijanskimi irredentisti.

Do nekega glasu značilne svoje kreposti so dospeli Slovenci v Gorici, ker vendar niso naprosto umolčeni, čeprav so prilično oddaljeni od vseh pravie v javnem življenju. V Trstu je Slovenec ničla, Italijan vse. Neverjetno je to, ali je, žalibog, tako — žalostno, ko se mora še danes govoriti in pisati o sužnjih med nami Slovani, o brezpravnih življih

v velikí, slovanski družini! V ostalem: kolikor se dostaje brutalnosti Italijanov v Istri, ni mogoče nikomur, da jih nadkrili; kolikor se pa dostaje surovosti previsujejo njih dejanja vsaj česar bi si smeli dopuščati zmagovavec nad zmagnanci!

Dokler so se te surovosti vršile nad Slovenci in Hrvati združenimi žnjimi, dotlej se z Dunaja ni nikdar slišalo ničesar proti temu. Ko je pa bila tam auktoriteta državnih organov škandalizovana najprostejšim načinom, bi bil moral Dunaj zatreto to italomansko hidro in tako rešiti Primorje državi.

Slovenci in Hrvatje ne utekó državi; temu nasproti so italijanski irredenti za državo moralno izgubljeni že davno! — Održenje domnevano italijanskih dežel, ki pa so v resnici slovanske dežele, bo vprašanje le kratke dobe, ako se bo še dopuščalo Italijanom, da bi po svoji volji in nadalje delovali in vedno bolj in bolj, huje in huje uničevali tu vsedli historijski živelj.

V politiki nenemških narodov v Avstro-Ogerski so bili Slovenci in so vedno ostali Slovani. In zato je dolžnost vsem drugim Slovanom v Avstro-Ogerski, da bi Slovincem tesno stali ob boku v njihovih bojih za njihov goli obstanek. To velja nam, na naši strani, in tudi onim, ki še niso spregledali tega. Češki narod Slovencev nikdar ne pozabi, češki narod Slovencev nikdar ne zapusti in to v najnovejšem času tudi zato ne, ker so Slovenci ostali vedno Slovani, če tudi se je »kramarska« politika denašnjih tako imenovanih zastopnikov ali poslancev češkega naroda zmerom in povsem očitno priklanjala k nemškemu eislajtanizmu, in nemško-magjarskemu dualizmu, na sramoto vsem Slovanom v Avstro-Ogerski.

In gotovo Slovenci ne pozabe nikdar tega, da jim ni rešenja brez Slovanstva! Do sedaj je imel slov. narod izbornih, značajnih in slovanskih narodnjakov in v imenu češkega, slovanskega naroda, želimo, da bi to ostalo vedno tako.

Opiraje se samo na slovanske moči more erpstí Slovencev junaškega duha, da vkljub vsem nasprotstvom zmaga svojega sovražnika in sovražnika vsega družega Slovanstva in da postane na zemlji svoji svoboden svoj gospodar!!

Omenivši ta lepi, sreem pisani članek, dodaję goriška »Soča«:

Od bregov bistre Soče in zelene Adrije pošiljamo vrli »Slaviji« najsrčnišo zahvalo za prekrasne, vspodbudilne, tolažilne besede. O, »Slovan všude bratry má!« Slovenci smo najhjen narodič, toda v bratski ljubezni smo — nepremagljivi velikan. Išćimo torej vselej prijateljev tam, kjer so — v mogočem Slovanstvu!

Politični pregled.

Premeščenje deželnih uradov istrskih iz Poreča v Pulj. Tukajšnji »Piccolo« je dobil poročilo, da je deželnemu odboru istrskemu došel od namestništva načrt zakona, ki naj se v bodočem zasedanju predloži deželnemu zboru, in s katerim se mesto puljsko določa sedežem deželnega zbora, deželnega odbora in vseh deželnih uradov.

Čim je došla ta usodna vest — tako pripoveduje omenjeni list — je poslanec Buba hitro sezval poslance večine na posvetovanje. Ta prvi raz-

govor najbrže ni dovedel do nikakega definitivnega sklepa o namerovani odredbi, ki je po nazoru vlade potrebna za redno opravljanje dež. poslov.

Po tej resignirani pisavi »Piccola« bi bilo soditi, da se udajo resignirano tudi gospodje od italijanske večine. Morda morda tudi na istrsko gospódo niso ostali brez utisa — graški izgledi. Vederemo. Mi se svoje strani bi spregovorili le par besed do slavne vlade — namreč to: da se ona — vlada — iz ozirov na državno korist, na svetost zakonov, na veljavnost konstitucije, na vzvišenost parlamentarnega načela, na jednako pravico za vse, na dolžnost, ki veže ravno njo, da je zaščitnica proganjanim — ne sme omejevati na rešilno akcijo s par tisočev goldinarjev med bednim ljudstvom samim, ampak mora na stečaj odpreti svoje sree zavesti o potrebi energične rešilne akcije tam, kjer se tako rekoč polaga kvas gospodarskim in kulturnim odnošajem v deželi: v deželnem zboru. Dokler ne pride do ozdravljenja tu, naj se vlada ne nadeja normalnih odnošajev v deželi!

Državni zbor. V nadaljevanju razprave o jezikovnih predlogih je govoril »demokrat« Kronawetter (ki pa sedaj, vsaj formalno, ne pripada nobeni stranki). Mož je povedal pametno, da sedanja zbornica ni dorasla svojí nalogi. Temu stanju treba storiti kraj. V Gautschevih jezikovnih naredbah vidi govornik nekov napredek. (Komu na korist?!) Jezikovni odsek pozdravlja govornik se simpatijo in zato bode glasoval za istega. — Posl. Schücker je povedal, kar so povedali že vsi drugi z nemške strani: govoril je o dogodkih v Građu in zagrozil je, da parlament ne bode zmogel za delo, dokler ne bodo odpravljene jezikovne naredbe. Trditev, da Nemci streme po nadvladju na Češkem, da je smešna. No, kako »smešna« je ta trditev, je pojasnil koj potem isti govornik sam, ko je zahteval, da se nemški jezik proglaší državnim jezikom. — Posl. Tittingerju iz svobodne nemške zveze treba pripoznati, da je za sedanje čase in sedanjo razdraženost med Nemci govoril še precej pametno. Povedal je Nemcem, da je v Avstriji neizvedljiva njih zahteva po gospodstvu Nemcev kakor narod. Nemci morejo stremiti le po voditeljstvu, katerega pa ni možno izsiliti z zakoni. Obstrukcija Nemcev proti jezikovnemu odseku bi bila zgrešena. — Znani junak od noža, posl. Pfersche, je napadel grofa Gleispacha, je obsojal plemstvo češko (češ, da se je isto zvezalo z radikalizmom), je proklinjal namestnika grofa Coudenhove ter je izjavil slednjič, da sporazumjenje bode nemožno dotlej, dokler bodo imeli Čehi voditeljstvo na vladi. (Aha! Aha!) Zadnji je govoril socialist Steiner v češkem jeziku.

Pred zaključkom seje je podpredsednik dr. Ferjančič pozval na red malo prifrknenega posl. Glöcknerja, ker je bil isti napravil opazko, da češki jezik smrdi. (Češki jezik seveda ne smrdi tudi po tej opazki Glöcknerjevi, pač pa smrdi take opazke po neki poznane vrste kulturi.)

Posl. Gross je zahteval pojasnila, zakaj da odsek, kateremu so se izročili predlogi za obtožbo grofa Badenija, ni imel do sedaj nobene seje? Predsednik komisije, grof Palfy, je odgovoril, da dotični poročevalci dovrši svoje delo danes ali jutri in potem se skliče seja.

Posl. Wolf je zahteval odgovora na interpelacijo radi imenovanja grofa Gleispacha. Predsednik

zbornice da mu je obljubil včeraj, da bode ostvari govoril z grofom Thunom. Sedaj zahteva govornik, naj mu pove predsednik, kaj je rekel grof Thun, s katerim je prvi gotovo mogel govoriti včeraj!

Podpredsednik je zavrnil te napade, izjavivši, da to bode stvar dra. Fuchsja, da odgovori na to vprašanje.

Prihodnja seja v ponedeljek.

K položaju. Danes ni imela seje zbornica poslancev, prihodnja seja bode v ponedeljek. Za ponedeljek so tudi vsi klubi brzojavno poklicali vse svoje na Dunaj. Položenje je tako napeto, da je prepričanje splošno, da nekaj se mora zgoditi v bližnji bodočnosti, ker tako ni možno dalje. Kakor se nam zdaj predstavlja zbornica poslancev, to ni več parlament, ampak je le najodurneja karikatura. To vendar ne more trajati več dolgo, da bi v zastopu narodov gospodovala le psotka. Pred besnostjo nemških fanatikov niti socialisti ne odgovarjajo več kakor opozicijski živelj. Tudi oni občutijo sedaj ostrino Schönererjeve jeze. Da: tu imamo klasičen izgled. Minister Kaizl je došel slednjič s predlogo za odpravo časniškega kolka, s predlogo torej, ki zadovoljuje jedni želja socialistov. Pameten človek ne more zahtevati od poslednjih, da bi tirali obstrukcijo proti svoji lastni zahtevi. A gospod Schönerer zahteva to. Ali hočete boljega dokaza, da Nemei tirajo obstrukcijo radi obstrukcije, vse drugo pa jim je le kulisa, za katero se skrivajo. Nemška obstrukcija ima sedaj jedno samo pozitivno misel: doli z vsem, naj je dobro ali slabo!

Tako seveda ne sme in ne more dalje. Pride naj torej eksplozija, čim prej tem bolje. Neki poljski poslanec je izjavil celo menenje, naj bi Poljaki povspešili nastop neizogibne krize s tem, da bi zapustili parlament. Ta občutek torej, da na jedno stran se mora razmotati zapleteni vozal ter da se pripravljajo, nekaj dela tudi, da je nezaupljivost strank skrajna: obstrukcija se boji, da večina pripravljajo skrivaj kako presenečenje, večina pa se boji, da obstrukcija snuje in plete kakov »coup«. Zato pozivljajo ti in oni vse svoje na pozorišče.

Tudi o namerah vlade silijo razne vesti v javnost. Jedni trdijo celo, da hoče vlada razpustiti državni zbor ter razpisati volitve na podlagi prejšnjega volilnega reda potom deželnih zborov. Da se pa ne razburijo delavske mase, pozvani da bodo deželni zbori, naj tudi oni uvedejo peto kurijo.

Morda beže vse te vesti še daleč pred resnico, ali znak so o nevdružljivosti sedanjih odnosov. Vsakako moramo biti pripravljeni na viharje za bodoči teden in eventuelno tudi na senzačne dogodke.

Domače vesti.

Mestni svet tržaški je nadaljeval sinoči svojo XIV. sejo.

Za popravo kala v Gropadi se je dovolil izreden kredit 360 gld.

Zatem je začela razprava o onih javnih delih, ki naj bi se izvršila v prihodnjih 6 letih. O tej točki se je vnela precej obširna živahna razprava, v katero sta posezala od slovenske strani svetovalec Dollenz in Kosec. Dollenz je odprl razpravo obžalovaje v svojem govoru, da ni bil noben okoličan izvoljen v dotično specialno komisijo, in je dokazal potem, kako se vedno prezirajo želje in potrebe okoličanov. Ako bi se tudi sedaj ne hotelo poštevatih opravičenih zahtev okoličanov, pa morajo poslednji protestovati proti takim velikanskim izdatkom. Dollenzu je odgovarjal Venezian, povspevši se do lapidarnega izreka, da večji del teh javnih del (ki so proračunjena na več milijonov), bode na korist okoličanov!!

Svetovalec Kosec je govoril jako razsežno o občinskih dokladah in je došel do zaključka, da dotične točke v predlogih komisije ni možno vsprejeti. Ker je stvar jako važna, smo naprosili gg. Dollenza in Koseca podrobnejih pojasnil o njih izvajanjih in se bomo bavili s to stvarjo zopet prihodnji teden.

Za danes bodi načrtana tu v velikih potezah sodba, ki jo je izrekel »Triester Tagblatt« o sinočni razpravi, oziroma o nezmislivosti načina, kakor je mestni svet uvel vso to akcijo.

»Triester Tagblatt« obžaluje, da mestni svet ni že sinoči pokopal teh načrtov, ki nimajo nikjer obrežja. O plenumu bi smeli vendar pričakovati več razsodnosti. Vsa ta akcija, ki naj bi stala milijone, je nejasna in

so jo začeli kakor brez glave. Toliko je gotovo, da sploh ne vedo, kaj hočejo. Zato niso vedeli, ali naj bi pričeli splošno ali podrobno razpravo; ali naj bi se posvetovali najprej, katera dela so najnujnejša, ali pa naj — kakor se je glasil neki še posebno bistri predlog — dovole popred denar! Neverjetno je to. Ako je človek poslušal včerajšnjo razpravo, moral bi mistiti, da živi med adberiti.

Kaj takega se vendar ne da zagovarjati, da se spuščajo v take velike načrte, ne da bi bili popred prestudirali stvar. Kjer gre za ogromne svote, in sosebno za to, da se pomočjo velikega posojila ustvarijo dela, ki naj bodo v trajno korist tudi poznejim generacijam, treba vendar jasnosti o tem: kaj hočemo! Najprej treba vedeti, koliko bode stalo, in potem še le naj se govori o tem, od kod naj se vzamejo sredstva. To je tako naravno, kakor je res, da dvakrat dva je štiri. Torej še enkrat: najprej določimo »kaj?«, in potem še le naj pride »kak o?«

Tu je nemški list enkrat povedal pošteno besedo o gospodarstvu v našem mestnem svetu. Seveda nam silijo tu zopet žolč v pero, ako pomislimo, koliko krivde je na plečih onih, ki stojijo za tem listom, na žalostnem dejstvu, da gospodarstvo v Trstu ljudje, ki so uveli — tako gospodarstvo. Toda — danes ni čas za rekrimiacije!

Gospod župnik Jurca dela reklamo za »Edinost«. Iz Rojana nam poročajo, da je gospod župnik Jurca v svoji sinočni propovedi zabičeval vernikom, da ne smejo čitati nikakih časopisov. Ker pa vedo Rojančani — saj poznajo veleč. g. župnika! — da istemu ne bi prišlo na misel, da bi jih hotel odvrnati od čitanja »Amica«, »Piccola« in drugih sorodnih si listov, so prepričani torej, da gosp. župnik sicer ni izgovoril besede »Edinost«, pač pa da je precej na glas mislil na ta list z njega čudnimi — »poslanimi!« To pa je reklama za nas, za katero smo prav hvaležni gospodu župniku.

V Barkovlje! Ključ rojanska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda vse rodoljube na lepo veselico ki bode jutri v nedeljo na vrtu »Narodnega doma«. Poleg lepega petja in godbe bode tudi srečkanje z lepimi dobitki. V Barkovlje terej v pomoč družbi sv. Cirila in Metoda!

Društvo »Slava« pri sv. Marji Magdaleni bode imelo jutri popoldne svojo veselico pod milim nebom, na dično prirejenem dvorišču gosp. Miklavca. Oziroma na zasluge tega društva za narodno stvar želimo »Slavi« najboljšega vspeha in velike udeležbe toliko od strani domačinov, kolikor meščanov.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Rojanu je daroval g. I. Treven 2 kroni za dobitke na jutrnji veselici.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Gretl se je nabralo dne 1. t. m. v veselici družbi v Mahorčičevi gostilni v Sezani 2 gld. 60 novč.

Možka podružnica sv. Cirila in Metoda na Gretl opozarja še enkrat svoje ude, da bode imela jutri dne 5. junija v otroškem vrtu v Rojanu svoj letni občni zbor.

Prvi doneski za zastavo pevskega društva »Kolo«. Gosp. Ivan Milonig je nabral dne 15. maja, na plesni zabavi »Kolašev« v društvenih prostorih bralnega društva pri sv. Ivanu, 4 krone, dne 22. maja sta izročila istemu v gostilni »pri petelinu« gospod Franjo Jovanovič 2 kroni, gosp. G. S. 1 krono; gospodičina Bole je nabrala dne 22. maja v gostilni dri Gregorju Zidarju 6 kron 56 stotink.

Društvo »Kolo« izreka svojo iskreno zahvalo tem prvim darovalcem za nabavo društvenega znaka, ki bode društvu simbol: rodoljubja, navdušenja in energije. Pod bodočo zastavo hočejo »Kolaši« negovati z vsem ognjem našo slovansko pesem — in s pesmijo vnetati narodno zavest in ljubezen do svoje krvi! Sosebno bode društvo skušalo raztezati svoje delo tudi na take kroge, ki so sicer naši po rodu, a ne še naši po mišljenju in čustvovanju! Tako delo je gotovo vredno blagoslova božjega in vseh simpatij tržaškega slovenstva! — In z najboljšo voljo za tako vzvišeno narodno misijo se udajajo »Kolaši« prijetni rodoljubni nadi, da jim pozrtvalnost njih prijateljev čim prej pripomore do prapora, pod katerim se hočejo zbirati v prospeh slovanske pesmi in v čast slovanske imena ob obalah Adrije!

»Slovenke« 12. številka je izšla z nastopno vsebino: »Mlada ljubezen«, pesem. »Dobrote, katere smo prejeli od Nemcev«, »Laž«, pesem. »Hudi grad«, (dalje), povest. »Slovstveni utrinki«, »Iz poezij H. Heine-ja«, pesem. »Mstinski močerad«, (dalje), povest. »Iz dnevnika male gospodinjce«, »Saj jo je vzgojila ljubav«, pesem. »Pri oknu«, »Slovenskemu učiteljstvu«. — Književnost. — Razno. — Doma.

Ogenj je nastal sinoči v stanovanju Avguste Kristič v ulici Altana št. 4. Domačini so udušili ogenj, predno so prišli gasilei.

Povožena je bila včeraj zjutraj v ulici Amalia 2-letna J. Klipic. Ranjena je lahko. Mati jo je odnesla na zdravniško postajo.

Povrnitev v domovino. S parnikom »Pol-luce« je došlo včeraj 13 oseb iz Santosa, katere bode treba odposlati na občinske troške v njihove rojstne kraje, ki so v različnih kronovinah avstrijskih.

Pollejske vesti. Aretirana sta bila včeraj ob 4. uri popoldne 19-letni sedlar Maks Neumann iz Draždan radi pomanjkanja sredstev in 32-letni čevljar Palese Anton iz Benetek radi beračenja.

Opozarjamo na današnji oglas gospoda Ivana Tosti iz Ljubljane.

Koledar:

Danes v soboto 4. junija: Kvatre, Kvirin, škof. Jutri v nedeljo 5. junija: 1. pob. Sv. Trojica; Bonifacij. Solnčni: Lunini: Izhod ob 3. uri 43 min. Izhod ob 8. uri 48 min. Zahod „ 8. „ 14 „ Zahod „ 2. „ 54 „ Ta je 23. teden. Danes je 154. dan tega leta, imamo torej še 211 dni.

Različne vesti.

Od francozko-nemške meje. Te dni so tožili francozki listi, da so nemški vojaki prekoračili mejo. Od nemške strani se svar pojasnjuje tako, da je te Binkoštno praznike nekoliko vojakov prekoračilo mejo nehoté. Tu je prišlo do nekoliko besedi med nemškimi vojaki in francozkimi finančnimi stražniki, ki pa se niso mogli sporazumeti. Nemški vojaki so se umaknili potem na nemška tla. Nemei se izgovarjajo, da je na dotični točki težko spoznati mejo.

Dijaki v Gradcu. Minolo noč so se nemški dijaki zbirali v gosposki ulici, kjer so prepevali nemške narodne pesmi. Ko jih je pozvala nočna straža, naj mirujejo, jeli so vsklikati ironično: Živio Gleispach! Prihitelo je več stražarjev, ki so nekoliko dijakov odveli na policijo. Tu so dijake vzeli na zapisnik in jih spustili potem zopet na svobodo.

Afera Drbal. Pred par dnevi smo omenili, kako je bil rezervni kadet Drbal degradovan in kaznovan dvema meseci zapora, ker je na kontrolnem shodu vskliknil »Zde« namesto »hier«. Sedaj so se zavzeli za stvar češki poslanci, ki posredujejo pri ministru za deželno brambo in pri ministerskem predsedniku, da bi se preklcala ta trda obsodba.

Velikanski požar. Iz Bombaya brzojavljajo: Dne 31. maja je bil v Pešavaru velikanski požar, ki je trajal 24 ur. Uničil je 4000 hiš. Škoda znaša 40 milijonov rupij.

Potres. Včeraj je bilo občutiti v Atenah in po večih drugih mestih na Grškem precej močan potres, ki je povzročil tudi poškodovanj. Istotako so ga občutili v južnih mestih Italije.

Narodno gospodarstvo.

Trgovski podatki.

Piše Jos. Ulčakar.

II.

Velike važnosti je klasifikacija ali gradacija žita v Severni Ameriki.

Vsaka pošiljatev žita, bodisi v vagonih, bodisi v ladijah, ki je došla v New-York, se klasificira po posebnih nadzornikih, in se mora plačati pristojbina: od vagona 20 cents, od ladije 2 (dolarja).

Pšenica se deli v: I. ozimno (winter wheat), II. spomladanjo (spring wheat).

I.) ozimna se deli zopet v 2 vrsti, belo-mehko in rudečo-trdo, vsaka po štiri tipe.

A. Bela-mehka:

1. bela zbrana (choice white), suha, popolnoma čista.
2. „ štev. 1 bolj drobna, suha, precej čista.
3. „ „ 2 manj čista.
4. „ „ 3 slabše vrsti.

B. Rdeča-trda.

1. rdeča zbrana, suha, polnoma čista 59 1/2 funt. per bushel, težka.
2. " štev. 1 suha, popolnoma čista, dolgozrnata.
3. " " 2 " precej čista, 58 1/2 težka in ne sme imeti čez 10% bele.
4. " " 3 " manj čista in slabše blago.

II. spomladanja ali »jara« se deli v 2 vrsti: spomladanja in severozapadno, ki se zopet deliti vsaka v 3 tipe, kakor je že blago; imata pa enako kvalifikacijo gledé čistobe in uteže; razlika je le v provenijenci.

- Št. 1 zdrava, čista, vsaj 58 1/2 per bus. težka pšenica.
 " 2 " precej čista, vsaj 56 1/2 b. " "
 " 3 " manj " " 53 1/2 " " "

Ker je tukaj teža označena v funtih za 1 bushel in ker so naši trgovci vajeni na težo žita za 1 hl., treba je to preračunati in poiskati paritete.

59 1/2 funtov	=	76.6	kg. za 1 hl.
58 1/2 " "	=	75.3	" " " "
56 1/2 " "	=	72.73	" " " "
53 1/2 " "	=	68.87	" " " "

Iz teh števil je razvidno, da je ameriška pšenica veliko bolj lahka, nego navadna ogerška, ki je merodajna za trgovino v naših krajih, kjer velja minimalna teža za merkantilno pšenico 75.5 kg. za 1 hl.; jako fina, lepa pšenica pa tehta 80—82 kg.

Ker je cena pšenice v Ameriki primeroma jako visoka, pač ne konvenira uvažati jo v našo državo, ki samo izvažajo moko, ali cena ameriške je vendarle merodajna, posebno za Angleško, kamor se od vseh strani uvažajo žito in moka; konvenirati pa utegne kornuza, od katere se plača tudi manj carine (50 novč. v zlatu).

Angleška dežela ima sama za-se, to je, kar prideluje žita, dovolj k večjemu za 6—7 tednov, če je pridelek normalen; za ves drugi čas pa morajo importirati žito in moko. Rabijo pa povprečno kakih 300.000 ton moke na leto, katero morajo večinoma dovažati.

Vsled te odvisnosti je ta dežela trpela največ, ko sta minoli meseci gonila pšenico P. D. Armour, ki je igral na »baisse« in L. Lewi Leiter, ki je igral na »hausse«, pokupivši večinoma vse zaloge ameriške pšenice. To pa ni mnogo vplivalo, ker je ves svet poznal ta manever — in se je vedelo, da Leiter ne bode mogel dolgo vzdrževati te umetne visoke cene.

M a s t.

Cena tega blaga, ki jo prinaša »Edinost« v brzojavkah iz New-Yorka, je istotako označena v cents za cwt, in velja loko Kansas City.

Cwt je pravilno 50.8024 kg.; normalno pa rabijo sledeče tri usance, po katerih je cwt različen in sicer:

New-Yorška usanca	50	kg.
Stettinska " "	51	"
Tržaška " "	50.75	"

Ta poslednja je najbolj v rabi, tako, da se Amerikanci mnogokrat napravljajo kupne pogodbe na tej podlagi.

Pomisliti pa je treba, da se cena razume za blago brez sodov in brez kondicijonature (priprave za pošiljatev); potem prihajajo še razne provizije, vožnja, zavarovalnina in carina. Vrh tega treba računati še z vsušenjem (culo).

Evropski trgovci kupujejo to blago večinoma »cif« domača luka, da nimajo potem računati z drugim kakor z carino in nadaljnjo vožnjo v svoj kraj.

Cif = cost, insurance, freight = vrednost, zavarovalnina, vožnja.

Največ ameriške masti gre na Francosko, kjer jo rabijo za vso vojsko in sta ravno te dni (28. maja) francoski poslanik Cambon v Washingtonu in ameriški pooblaščenec Katton podpisala pogodbo, vsled katere imajo razne vrste blaga specijelne olajšave.

Francozka koncesijonira Amerikancem olajšave za mesnino, mast, sadje, konservo in les, Zjedinjene države pa za žganje, alkohol, vina (izvzemši šampanjca) in razne umetne izdelke.

Stvar pa ostane nekaj časa problematična, ker so Amerikanci pričeli Francoze bojkotirati in noče nihče nič kupiti od Francozov. Po New-Yorku, Washingtonu in drugih mestih so se napravili komitè prvih gospa, ki so sklenile, da ne

sme nihče nič kupiti od Francozov in sploh ne kupovati francoskega blaga. Vsled tega je mnogo trgovcev moralo zapreti prodajalnice, posebno onih, ki delajo z modami.

Če pa Francozka zapre pot masti in mesnini, ki dohaja večinoma iz Chicaga, kjer je glavni trg za to blago, (vsled česar imenujejo to mesto šaljivim imenom Porkopolis), bode močno padala cena masti.

Zadnje vesti.

New-York 4. Brzojavke iz Port-au-Prince in Cap Haïtien pravijo, da je ameriško brodovje večeraj ob 3. uri zjutraj jelo obstreljevati Santiago de Cuba. Streljanje je trajalo 1 1/4 ure. Amerikanski pomožni križar »Merrimat« je skušal izsiliti uhod v pristanišče. Španci so ga pustili, da je prišel preko prve črte torpedov in so še le potem pustili eksplodirati jeden torpedo, ko se je »Merrimat« za kakih 300 čevljev približal po uhodu v pristanišče. **Torpedo je razdejal sprednji del „Merrimata“ in neposredno na to se je potopila ladija v globino.** Le kamin in vrhovi jamborov gledajo iz vode. V Santiagu vlada velikansko navdušenje.

Madrid 4. Govorice, razširjene v inozemstvu o predstojećem sklepu miru, se ne putrujejo tu, če tudi je minister za kolonije izjavil v zbornici, da Španija ne bi odklonila častnega miru. »Agenzia Fabra«

opaža, da za Španijo bi bil časten le tak mir, ki bi zagotavljal prejšnje stanje.

Gibraltar 4. Špansko brodovje je ostavilo Kadiks (južna Španija), a ne ve se, kakov mu je namen.

London 4. »Times« javlja iz New-Yorka, da vlada pripravlja ekspedicio na Portorico, 15.000 mož pod poveljstvom generala Lee.

Lvov 4. Dunajski dopisnik nekega tukajšnjega lista poroča, da na razgovoru, ki ga bodo imeli v ponedeljek načelniki raznih klubov, pritrde predlogu poslanca Milevskega (da se namreč odrede posebne večerne seje za prvo čitanje vladnih predlog) tudi nastopni: veliko posestvo nemško, skupini Mauthner in Dipauli ter Italijani.

Dunaj 4. Čuje se, da socijalistiški poslanci obnove v zbornici svoj predlog za odpravo carine na žito.

Dunaj 4. Danes so se zbrali člani kvotne deputacije avstrijske, da določijo, kako jim je postopati na ukupni konferenciji obeh deputacij, ki se bode obdržavala dne 10. t. m. Posvetovanja sta se udeležila tudi ministerski predsednik grof Thun in finančni minister Kaizl.

Gradec 4. Služniki južne železnice so sklenili večeraj uvesti agitacijo v ta namen, da bi vsi služabniki do načelnika postaje gori dobivali draginjsko doklado.

Javna zahvala.

Veleč. duhovščini, slav. obč. zastopu, učiteljskemu društvu koperskega okraja za udeležbo, veleč. g. dež. posl. Jos. Komparétu za gniljivi nagrobni govor, g. Fr. Jerebu za vodstvo in gg. pevce družva »Vodnik« za lepo petje, c. kr. žendarmemiji ter c. kr. finančni straži in vsem številnim udeležnikom pogreba ter drugim na izraženem sočutju prilikom smrti in pokopa dragega mi soproga

IVANA SANCIN,

jednako tudi srenji Dolina, kmetijski zadrugi in društvu »Vodnik« na darovanih krasnih nagrobnih vencih izrekam najsrčnejo zahvalo.

V Dolini, dne 3. junija 1898.

Lina vdova Sancin,
c. kr. poštna upraviteljica.

Dragotina Zora Baatz

Juan Zadnik

poročena.

Trst, Ju. Ivan, dne 4. junija 1898.

Št. 1088.
O. š. sv.

Razpis natečaja.

V tem šolskem okraju razpisujejo se sledeče službe:

1. Nadučitelja-voditelja štirirazrednice v Sežani.
2. Učitelja-voditelja jednorazrednice v Vatovljah.
3. Učiteljice na dvorazrednicah v Gornjem, Kostanjevici in Zgoniku.

Navedene službe so III. plačne vrste, dohodki teh so določeni v deželni postavi 10. marca 1870 in 15. oktobra 1896.

Prošnje s postavnimi svedočbami in sicer gledé prosilcev iz drugih okrajev potom c. kr. okrajnik šolskih oblastnij je vlagati v dobi šestih tednov pri podpisnem.

C. kr. okrajni šolski svet

Sežana, 31. maja 1898.

Predsednik:

Dr. Laharnar.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

»planinski zeliščni sok«

iz »Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj« M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu!

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste od sloveče originalne znamke

»Styria« Gradcu,

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

ulica Commerciale št. 1, telefon št. 341.

Glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacljo.

FRAN WILHELMOV

ODVAJAJOČI ČAJ

od

FRANA WILHELM

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnje Avstrijsko)

dobiva se v vseh lekarnah po 1 gld. av. velj. paket.

Rojakom svojim

naznanjam, da imam v Ljubljani

novogostilno »Miramar«

Stari trg št. 19.

Točijo se izvrstna vina, izborna sveže pivo, ter je na razpolago istotako izborna kuhinja.

Priporočevaje se svojim rojakom beležim udani

Ivan Tosti.

Tržaška posojilnica in hranilnica,
 registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
 v ulici Molino pierolo št. 1
 se preseli meseca septembra v nove prostore
 ulica S. Francesco št. 2, I. nad.
 (Slovanska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4°/_o. Rentni davki od hranilnih vlog plačuje zavod sam.
Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na vključbo po 5¹/₂^o/_o, na menjico po 3°/_o, na zastave po 5¹/₂^o/_o.
Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—5 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.
Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 10—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.
 Poštno hranilnični račun S16.004.

Škropilnice
 proti
peronospori
 inženjerja
ŽIVICA,
in brentači,
 kateri ostajajo zmiraj enaki in pripravljeni, bodisi v suhem ali v vodi, najtrajalni od vseh drugih. Dobivajo se v delavnici omenjenega v **Trstu**, v trgovinski ulici (Via Commerciale) št. 11, kjer se oddajajo tudi radovoljno prospekti in ceniki.

AITE & ZADNIK
 V TRSTU,
 via Nuova, vogel via S. Lazzaro 8.

TRGOVINA
TKANIN IN MODE.

Velika zaloga
 moških in ženskih stol za vse letne sezone.
 Velik izbor
 plaht, zagrinjal ter vsakovrstnega perila.

Zaloga drobnarije za šivilje, krojače in kitničarke. — Veliki izbor perkala in satina v najnovejšem risanju.
 Sprejemajo se naročila moških oblek in perila po meri.

CENE NIZKE.

Za mnogobrojni obisk se priporočata udana
AITE & ZADNIK.

PRISTEN

Cena varoja 25 kr. (50 varojev)
 vsebina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
 naj kupujejo le take izvrne zavoje.

Prepričajte se,
 da so moje potrebne priprave in
KOLESA
 najboljše in pri vsem tem najceneje.
M. V. RUNDBAKIN NA DUNAJU
 — II Gr. Pfarrgasse 25 —
 Največja avstrijska razpošiljalna hiša posebnih koles.
 Glavni katalog gratis in franco.

Pomada Phoenix.

Odlikovana na razstavi za zdravljenje in
 potrebo bolnikov v Stuttgart-u 1. 1890.,
 priznana od zdravnikov in s tisočih
 hvaleh pism.

Jedino obstoječe, resno in neškodljivo
 sredstvo, za dosego lepih lasi
 pri damah in gospodih, odstranjuje
 kakor izpadanje las in prhljaj; ter
 vzgaja pri jako mladih gospodih
 močne brke.

Garantira se za vspeh in neškodljivost.
 Lomček 80 ml., po pošti ali povzetju 90 ml.
K. Hoppe, Dunaj, I. Wipplingerstrasse 14

Jakob Klemenc,
zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priporoča častitim svojim odjemalcem svojo prodajalnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka kompl.
 gl. 23—
 Havelok nepremojljiv
 od 10 do 16 gl.

Velik izbor
 suknenega in bombažna.
 blaga za moške obleke,
 sraje iz žide, volne,
 lawn-tennis, platna
 itd., zapustne, ovrat-
 nikov, perila za moške,
 ovratne v vseh barvah
 in formah, nogovle,
 rut, jopice vseh vrst
 posebno za turiste in
 kolesarje, modnih
 predmetov, rokavle iz
 nitij in kože, dežnikov
 in solnčnikov.

Povodom svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva
velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov
 z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi
 pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo
 dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gl. po vseh le-
 karnah. Zahteva naj se to
splošno priljubljeno domače sredstvo
 vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko
 „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame
 previdnostno samo steklenice s to varstveno
 znamko kakor originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

ANTON SIRZA

v Trstu.

ZALOGA OLJA, KAVE

i. t. d.

Pošiljatve le od 5 klg. naprej.

CENE:

Olje jedilno fino	klg. gl.	—32
» » finejše	» »	—36
» » najfinejše	» »	—40
» namizno 1/2 fino	» »	—44
» » fino	» »	—48
» » extra	» »	—56
» specialitetno	» »	kr. 60—72
Olja za cerkvene luči v vréh po 25 klg. gl.		11-75
Kava Santos I		1-02
» » sup.		1-10
» Rio fini		1-04
» Guatemala sup.		1-44
» Domingo dob.		1-28
» » fini Elect.		1-36
» Java dob. srednja		1-18
» » blan, fini		1-48
» » prima		1-52
» Portoriceo fini		1-54
» » deb. zrna		1-58
» Ceylon sup.		1-56
» » Perl		1-58
» Kuba deb. zrna, najf.		1-56
» Perl navad. fini		1-34
» Moeca prava arab.		1-46

Slovenska gostilna

„**PRI PETELINU**“

v Trstu

sprejme v svoje lepe prostore vsacega lačnega in utrujenega
 gosta ter ga pogosti z jedjo in pijačo, da bo zadovoljen.

Gospodar gostilne

ANTON VODOPIVEC

je priskrbel svojim gostom hladnega, vedno svežega piva,
 vina belega in črnega vipavskega in butiljke.

Prijazna gospodinja pa Vas postreže z tečnim zajuter-
 kom, kosilom, večerjo, na željo gosta.

Da bolje ustrezem svojim cenj. gostom, posebno pa trud-
 nemu popotniku, napravil sem tudi spalnice z mehkiimi,
 in čednimi posteljami, katere oddajam svojim gostom na
 željo v prenočišče. — Cena je zmerna.

Vse prav čedno, zdravo in ceno. — Popotnik, ko
 prideš v Trst, ozri se na krasno tablo:

ulica Ghega št. 7. — „**PRI PETELINU**“ — ulica Ghega št. 7.

Zaloga piva v Bazovici.

Podpisani naznanja, da je odprl v Bazovici v gostilni
 „**pri Lipi**“ zalogo piva iz poznane **Dreher-jeve** pivovarne
 v sodčehkih in boteljkah.

Zagotavlja točno in pošteno postrežbo, priporoča se oko-
 ličanskim in bližnjim kraškimi krčmarjem
 udani

J. Urbančič.

NB. Odjemalci dobijo tudi led.